

РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
галузь знань 0402 – фізико-математичні науки
напрямок підготовки 6.040203 Фізика*
спеціальність 7.04020301 Фізика*, Математика*
спеціалізація Інформатика*
фізико-математичний факультет
кафедра фізики та методики навчання фізики

Мета і задачі виробничої практики

Метою виробничої практики на 4 і 5 курсах є оволодіння такими уміннями:

- Використовувати та поглиблювати знання з фізики, методики викладання фізики в середній загальноосвітній школі, педагогіки та психології в практичній діяльності.
- Планувати та здійснювати навчально-виховний процес в середній загальноосвітній школі.
- Планувати та здійснювати роботу по вивченню колективу класу та окремих учнів.
- Планувати та здійснювати науково-дослідницьку роботу з питань навчально-виховного процесу в школі.

У зв'язку з цим перед студентами ставляться такі завдання і пропонується виконати таку роботу:

ЗАВДАННЯ НА ПЕРІОД ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ	ЗМІСТ ТА ФОРМА ДІЯЛЬНОСТІ	ЗВІТ ЗА ВИКОНАНУ РОБОТУ (У ЩОДЕННИКУ)
1. Знайомство з цілями, завданнями і змістом діяльності в період обох практик на 4 та 5 курсах.	Засвоєння цілей, завдань і змісту діяльності в період виробничих практик (установча конференція в університеті).	Записи завдань змісту діяльності та форми звітності про виконану роботу.
2. Вивчати в період обох виробничих практик (4 і 5 курси) внутрішній розпорядок школи, особливості педагогічного та учнівського колективів, основні напрямки навчально-виховного процесу в школі та в закріпленому класі.	Бесіда з директором школи про внутрішній режим, правила протипожежної безпеки та охорони праці, особливості вчительського та учнівського колективів, основні напрямки навчально-виховного процесу в школі (установча конференція в школі). Підготовка та проведення разом із класним керівником на 4 курсі і самостійно (за планом класного керівника) на 5 курсі в період виробничої практики:	<ul style="list-style-type: none"> • Загальна характеристика вчительського та учнівського колективів в школі, плану навчально-виховної роботи. • Загальна характеристика учнівського колективу закріпленого класу і план виховної роботи складеного класним керівником. • Плани-конспекти підготовки та проведення виховних заходів (в окремому зошиті). • Розробка одного

	<p>класних годин, роботи з батьками та учнями класу, позашкільних виховних заходів та вечорів, контролю за веденням щоденників і успішністю учнів, відвідування ними школи та інших видів роботи (за його планом).</p>	<p>виховного заходу підготовленого, проведеного, оціненого та підписаного класним керівником після його проведення.</p>
<p>3. Ознайомлення з особливостями викладання фізики в сучасних навчальних закладах.</p>	<p>Ознайомлення з програмами по фізиці для середньої школи (в період практики на 4 курсі), для старшої школи (в період виробничої практики на 5 курсі), детальне вивчення програм за якими працюють вчителі-наставники в закріпленому класі (самостійно та в бесіді з вчителями), відвідування уроків по спеціальності в закріпленому класі.</p>	<p>Протоколи всіх відвіданих уроків з фізики з помітками власних думок.</p>
<p>4. Вивчення необхідного матеріального забезпечення фізики.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Бесіда з вчителями фізики про матеріальне забезпечення викладання предмету. • Огляд наявного обладнання кабінетів фізики. 	<p>Перелік обладнання, що є в кабінеті фізики з теми, що викладається в період практики студентом-практикантом.</p>
<p>5. Вивчення стану знань учнів з фізики в сучасних навчальних закладах.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Бесіда з вчителями фізики про стан знань учнів. • Відвідування всіх уроків вчителів-наставників в закріпленому класі. • Відвідування уроків фізики в інших класах. • Перевірка контрольних, лабораторних, самостійних, домашніх робіт, зошитів-конспектів тощо 	<p>Аналіз стану знань учнів в закріпленому класі (у зошиті для планів-конспектів з фізики).</p>
<p>6. Вивчення досвіду роботи вчителів з фізики та кращих вчителів школи.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Бесіда із завучем про педагогічний досвід вчителів школи. • Бесіда з вчителями про їх досвід роботи. • Відвідування уроків кращих вчителів школи. 	<p>Протоколи усіх відвіданих уроків з помітками власних думок.</p>
<p>7. Формування первинних умінь та первинних навичок самостійної діяльності навчальної</p>	<p>Підготовка за допомогою вчителя і методиста, та проведення 6 уроків фізики на 4 курсі виробничої</p>	<p>Плани-конспекти в окремому зошиті всіх обов'язкових уроків фізики підписані вчителем фізики</p>

роботи.	практики та 10 уроків фізики на 5 курсі виробничої практики.	зразу після проведення кожного уроку із вказівкою дати підпису.
8. Формування умінь планувати та проводити науково-дослідницьку роботу з питань навчально-виховного процесу	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з планами методичних об'єднань вчителів фізики. • Участь в період виробничої практики в роботі методичних секцій з фізики, педагогічних засідань ради школи. • Зібраний матеріал для написання курсової і дипломної робіт з методики викладання фізики. 	Протоколи відвіданих засідань з помітками власних думок тих засідань в яких приймав участь студент-практикант. Зібраний матеріал для написання курсової або дипломної роботи з методики викладання фізики.

Показниками результатів діяльності студента-практиканта, що визначають оцінку за навчально-виховну роботу під час виробничої практики є такі сформовані вміння і первинні навички:

- Використовувати теоретичні знання з фізики, методики фізики, педагогіки, психології в практичній діяльності вчителя.
- Словесного викладу матеріалу методом бесіди, розповіді, лекції.
- Методики і техніки шкільного фізичного експерименту на уроках (використання студентом-практикантом наявного обладнання кабінету фізики обов'язкове).
- Організації роботи учнів під час лабораторних робіт.
- Методики організаційної роботи учнів під час розв'язування задач.
- Здійснювати диференційоване навчання.
- Правильно використовувати дошку.
- Коротко і чітко мотивувати оцінку поставлену учню за усну відповідь.
- Перевіряти та оцінювати домашні, лабораторні, самостійні, контрольні роботи.
- Працювати весь урок з усіма учнями класу.
- Науково-дослідницької роботи з питань навчально-виховного процесу.
- Інші професійні вміння і навички учителя.

Обов'язки студентів-практикантів та керівників виробничої практики

Обов'язки студента практиканта

1. Бере участь в установчій та підсумковій конференціях в університеті та в навчальному закладі, де буде проходити педагогічну практику.
2. На час практики виконує всі правила внутрішнього розпорядку навчального закладу.
3. Протягом першого тижня складає і підписує в методиста з фізики індивідуальний план роботи.
4. Готуючись до педагогічної роботи вивчає закріплений клас шляхом відвідування всіх уроків в перший тиждень практики.
5. Готується проводити і оформляє звітну документацію по обов'язково проведених уроках.
6. Організовує, проводить і готує необхідну документацію до двох відкритих уроків.
7. Відвідує не менше двох відкритих уроків товаришів, оформлює їх аналіз.
8. Готується проводити і оформлює звітну документацію по виховній роботі.
9. Готується, збирає матеріал та складає психолого-педагогічну характеристику.
10. Здає звітну документацію по педагогічній практиці на кафедрі, оформлену відповідно до вимог в указаний термін.

Обов'язки відповідального методиста

1. Забезпечує організацію і проведення практики з окремого фаху на факультеті.
2. Складає програму практики, подає її у відділ практики.
3. Разом з керівником практики СумДПУ визначає бази практики.
4. Забезпечує розподіл методистів.
5. Розподіляє студентів.
6. Організовує і проводить установчі та підсумкові конференції.
7. Здійснює контроль за проведенням практики.
8. Збирає звітну документацію студентів та звіти методистів.
9. Приймає залік з практики і виставляє підсумкову оцінку у відомість та залікові книжки.
10. Подає до відділу практики письмовий звіт.

Обов'язки методиста з фаху (фізики) (групового методиста)

1. Бере участь в установчій та підсумковій конференціях в університеті. На установчій конференції методист ознайомлюється з вимогами до організації практики на окремій спеціальності, починає організаційну роботу зі студентами. На підсумковій конференції методист характеризує роботу своєї групи, досягнення і недоліки окремих студентів, узагальнює досвід практики.
2. Бере участь в установчій і підсумковій конференціях в школі.
3. Проводить методичну роботу зі студентами (затвердження індивідуальних планів, колективне відвідування та обговорення уроків, колективні консультації).
4. Забезпечує контроль за проходженням практики студентів своєї групи (за допомогою старости групи).
5. Надає методичну допомогу окремим студентам, відвідує не менше як два уроки кожного студента, перевіряє конспекти цих уроків, оцінює уроки.
6. Оцінює роботу студентів, виставляє оцінку в атестаційний лист.
7. Подає відповідальному методисту письмовий звіт за підсумками практики.

Обов'язки методиста з педагогіки

1. Бере участь в установчій і підсумковій конференціях в університеті та в школах.
2. Допомагає студентам в роботі над індивідуальним планом (розділ „Виховна робота на практиці”).
3. Консультує студентів з актуальних питань навчання і виховання, врахування індивідуальних особливостей учнів.
4. Відвідує уроки окремих студентів, проводить колективне обговорення цих уроків з метою їх дидактичного аналізу.
5. Надає методичну допомогу в організації і проведенні виховних позакласних заходів, оцінює їх, проводить їх колективне обговорення.
6. Оцінює роботу студента, виставляє оцінку в атестаційний лист.

Обов'язки методиста з психології

1. Бере участь в установчій і підсумковій конференціях в університеті.
2. Забезпечує методичну допомогу студентам у виконанні завдань з психології.
3. Оцінює психолого-педагогічну характеристику та інші завдання з психології в атестаційному листі.

Обов'язки керівників навчальних закладів – баз практики (директора, заступників директора)

1. Співпрацює з керівником практики СумДПУ з питань організації практики.
2. Готує базу практики для прийому студентів.
3. Приймає студентів, знайомить їх з базою практики, проводить установчу бесіду та необхідний інструктаж.
4. Розподіляє студентів по класах.
5. Організовує та проводить установчі та підсумкові конференції в школі.
6. Дає письмові характеристики студентам випускних курсів (разом з вчителями та класними керівниками).
7. Оформляє документацію на оплату вчителям для пред'явлення в СумДПУ.

Обов'язки вчителів бази практики

1. Бере участь в установчій та підсумковій конференціях в школі.
2. Бере участь в підсумковій конференції в університеті.
3. Допмагає студенту в роботі над індивідуальним планом.
4. Надає методичну допомогу студенту у підготовці до уроку, перевіряє і підписує його конспекти уроків.
5. Відвідує всі уроки студента.
6. Аналізує кожний урок студента, оцінює його.
7. Надає методичну допомогу у підготовці позакласних заходів з предмету.
8. Співпрацює із студентом з питань поновлення навчально-методичної бази з предмета в школі.
9. Виставляє оцінку за практику в атестаційний лист.
10. Дає письмову характеристику студенту випускного курсу.

Обов'язки класного керівника бази практики

1. Бере участь в установчій та підсумковій конференціях в школі.
2. Надає методичну допомогу в плануванні та проведенні виховної роботи студента в класі.
3. Перевіряє і підписує конспекти (розробки виховних заходів).
4. Відвідує всі виховні заходи, які проводить студент, і оцінює їх.
5. Виставляє оцінку за практику в атестаційний лист.
6. Дає письмову характеристику студенту випускного курсу.

Організація роботи групового методиста зі студентами під час педагогічної практики

Форма організації роботи методиста з фізики та студента під час педагогічної практики і *форми звітної документації* студентів-практикантів, які пропонуються, мають на меті вирішити такі проблеми практики:

1) забезпечити оформлення звітної документації студентом-практикантом під час педагогічної практики та здачу її на кафедрі в указаний термін.

2) підвищити відповідальність студента за якість оформлення звітної документації з педагогічної практики;

3) підвищити ефективність роботи студента і методиста під час педагогічної практики.

Після установчої конференції в університеті методист з фізики (груповий методист) проводить консультацію студентам групи, на якій вказує дату та місце зустрічі в кінці першого тижня практики. Під час другої консультації (в кінці першого тижня практики) методист підписує індивідуальні плани, складені студентами, та вказує терміни відвідування ним двох уроків кожного з студентів, які назвемо «відкритими». Всі студенти-практиканти групи записують дати проведення і теми відкритих уроків та матеріал, який методист пропонує використати при підготовці до них. (*Пункт 3 «Обов'язків групового методиста»*)

Оскільки в обов'язки студента-практиканта включено відвідування та здачу звітів за відвідування (для 5 курсу - письмового аналізу 2-х уроків товаришів, для 4-го курсу – протоколів 2-х відкритих уроків з помітками власних думок), то на відкритих уроках обов'язково будуть присутні студенти.

Не пізніше як за день до відкритого уроку студент повинен показати конспект відкритого уроку методисту, який поставить дату перевірки конспекту та свій підпис. Конспект відкритого уроку повинен бути оформлений відповідно до вимог звітної документації. Студент, який буде проводити відкритий урок зобов'язаний не пізніше ніж за два дні запросити своїх товаришів на урок; забезпечити методиста та вчителя необхідною документацією (схеми аналізу уроку (додаток 4) та папером для написання протоколу обговорення відкритого уроку (додаток 3)). Конспект відкритого уроку під час його проведення знаходиться у методиста (у зошиті планів-конспектів обов'язково проведених уроків є план-конспект відкритого уроку). Методист на власний вибір документально мотивує виставлену оцінку студенту-практиканту, заповнюючи схему додатку 4 або протоколом обговорення відкритого уроку, проведеного за схемою 3.

Одразу після уроку всі документи підписані та оцінені методистом та учителем віддаються студенту-практиканту.

Методист підписує протоколи уроків у студентів, що були присутні на уроці, вказуючи дату відкритого уроку.

Звітна документація студента-практиканта

Вся звітна документація студентом-практикантом оформлюється під час педагогічної практики.

Звітну документацію з педагогічної практики необхідно здати:

1. На кафедрі педагогіки та психології методистам в останній тиждень практики, але не пізніше ніж за день до її закінчення. Оцінки методист психології в атестаційні листи студентам виставить всім одночасно в присутності відповідального методиста кафедри фізики.

2. На кафедру фізики та математики відповідальним методистам - в перший день навчання в університеті після закінчення педагогічної практики.

Звітна документація подається в папці з файлами, грамотно й охайно оформлена (зразок титульної сторінки - додаток 1).

У випадку порушення практикантом терміну звітування або вимог до оформлення оцінка за педагогічну практику знижується.

Відповідальному методисту кафедри математики необхідно здати:

- зошит з планами-конспектами (додаток 6) у кількості обов'язково проведених уроків з математики, оцінені та підписані учителем одразу після проведення уроку (зошит на 12 аркушів);

- конспекти одного-двох уроків з математики оцінені та підписані методистом з додаванням до них протоколів обговорень уроків, які відвідав методист;

- розробка одного позакласного заходу з математики, оцінена вчителем математики (формату А4, все скріплене степлером, в одному файлі);

Відповідальному методисту кафедри фізики необхідно здати:

- індивідуальний план роботи студента-практиканта (додаток 2);

- конспекти двох відкритих уроків з фізики, оцінені та підписані учителем та методистом; на вибір методиста додаються аналізи відкритих уроків учителя та методиста (додаток 4) або протокол обговорення відкритого уроку за додатком 3 (папір формату А4, все скріплене степлером, в одному файлі);

- зошит з планами-конспектами (додаток 6) у кількості обов'язково проведених уроків з фізики, оцінені та підписані учителем одразу після проведення уроку (зошит на 18 аркушів в файлі);

- розробка одного позакласного заходу з фізики, оцінена вчителем з фізики (формату А4, все скріплене степлером, в одному файлі);

- характеристика (додаток 9);

- для студентів V курсу аналізи двох (чотирьох) відвіданих відкритих уроків студентів-практикантів (додаток 5);

- для студентів IV курсу протоколи відвіданих уроків студентів з помітками власних думок (додаток 3, 2-й абзац);

- атестаційний лист (додаток 8);

- звіт студента-практиканта з педагогічної практики (додаток 7).

При здачі звітної документації методистам кафедр додається щоденник з педагогічної практики, який після виставлення оцінки повертається.

Результати складання заліку з педагогічної практики заносяться відповідальним методистом в атестаційні листи, залікові книжки студентів і екзаменаційну відомість.

Студент, що не виконав програму практики, отримав незадовільну характеристику на базі практики або незадовільну оцінку, направляється на практику вдруге або відраховується з університету.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ

**Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
кафедра фізики та методики навчання фізики**

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

з педагогічної практики

студента _____ курсу фізико-математичного факультету
/П.І.Б. студента/

Дата звітування: _____

Підпис студента-практиканта:

Підпис відповідального методиста:

Суми - 201__

СХЕМА ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЛАНУ РОБОТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

методист від кафедри фізики

" _ " _____ 201_ року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

студента-практиканта __ курсу _____ групи фізико-математичного факультету
Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові студента)

на період виробничої педагогічної практики з ____ по ____ 201_ р.

_____ (навчальний заклад)

Навчально-виховна робота проводиться в _____ класі

_____ профілю.

Зміст роботи	Термін виконання
<p>Початковий етап педагогічної практики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Участь у настановній конференції, груповій роботі з методистом. 2. Знайомство з навчальним закладом, директором, завучем, заступником директора з виховної роботи, вчителями школи. 3. Ознайомлення з планами роботи вчителів-предметників та конспектами їх уроків. 4. Знайомство з класом, з планом роботи класного керівника, особовими справами учнів. 5. Ознайомлення з порядком ведення класного журналу. 6. Складання індивідуального плану та його затвердження методистом з фізики. 7. Складання тематичних планів з навчальних дисциплін, по яких проходить практика, на період педагогічної практики. 	<p>Указати дати (прізвища, тему, тип уроку тощо)</p>
<p>Навчально-виховна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування та аналіз уроків учителів. 2. Проведення уроків по дисциплінах, з яких проходить практика. 3. Відвідування та аналіз уроків практикантів. 4. Відвідування і аналіз позакласних заходів, які проводять вчителі та практиканти. 	

<p>5. Проведення позакласних заходів (вказати вживані посібники).</p> <p>6. Виготовлення наочних посібників (етап уроку, мета).</p>	
<p>Позакласна виховна робота</p> <p>1. Ознайомлення із системою роботи класного керівника.</p> <p>2. Вивчення учнів класу, за яким закріплений студент.</p> <p>3. Виконання функцій помічника класного керівника (IV курс) класного керівника (V курс).</p>	
<p>Науково-дослідна робота</p> <p>Тема: _____</p> <p>_____</p> <p>Указати конкретні види роботи на період педагогічної практики: вивчення та аналіз навчальних посібників, спостережень за учнями та класом. Обов'язково планувати участь в роботі методичних семінарів та педагогічних радах.</p>	<p>Указати літературу, посібники, теми семінарів тощо.</p>

Схема аналізу уроку з фізики та критерії оцінки уроків, проведених студентами

Аналіз відкритого уроку з фізики, його обговорення та звітна документація.

Головною задачею аналізу уроку є встановлення результату навчально-виховної діяльності вчителя (студента) та учнів; при цьому необхідно показати, що сприяло досягненню мети уроку, а що заважало, які недоліки мали місце на уроці та їх причини. Аналізуючи урок, потрібно мати на увазі, що метою Аналізу будь-якого уроку є не тільки виявлення його недоліків, але й з'ясування позитивних сторін в роботі кожного вчителя (студента), чому можна навчитися в нього.

В процесі спостереження уроку потрібно занотовувати якомога більшу кількість відомостей, що стосуються різних сторін уроку. Одночасно необхідно фіксувати і свої зауваження та узагальнення. З цією метою рекомендується сторінку зошита, в якому ведуться записи уроку, ділити вертикально на дві частини: основна частина (три чверті) для фіксації фрагментів уроку та чверть сторінки для відміток позитивних і негативних моментів та попутних порад.

Ці матеріали дадуть можливість після уроку детально провести його аналіз.

Обговорення уроку рекомендується починати з самооцінки студентом свого уроку. В зв'язку з цим перше слово надається тому, хто проводив урок (вчителю чи практиканту). Він же відповідає на питання, якщо вони будуть. Після цього слово надається по черзі всім практикантам та вчителю, що були присутніми на уроці. Потім методист висловлює свої зауваження, відмічає позитивні сторони уроку. Підводячи підсумки обговорення, він же оцінює урок та оголошує оцінку.

Обговорення уроку протоколюється практикантом призначеним методистом на папері формату А4 (папером забезпечує студент, що проводив відкритий урок). Протокол відкритого уроку, підписаний методистом, додається до його конспекту.

Аналіз та обговорення уроку проводиться за такими питаннями:

А. Організація уроку.

1. Своєчасний прихід учнів та вчителя-практиканта в клас.
2. Форма привітання та перевірка присутніх на уроці учнів.
3. Наявність дошки, крейди, вологої ганчірки.
4. Готовність учнів до уроку (наявність на партах зошита з фізики, підручника, ручки тощо).

5. Чи підготовані наочні посібники, технічна апаратура.

6. Чи точно за дзвоником починався та закінчувався урок.

Б. Тип, структура, зміст та методика його проведення.

1. Тип уроку, відповідність вибору типу уроку освітній меті.
2. Відповідність структури уроку його типу.
3. Відповідність змісту уроку вимогам програми.

4. Методичний та науковий рівень уроку.
5. Відповідність змісту дидактичного матеріалу віковим особливостям учнів та рівню їх підготовки.
6. Наочність на уроці. Ефективність її використання. Рівень методики та техніки демонстраційного експерименту.
7. Вивчення нового матеріалу. Створення проблемно-пошукової ситуації. Передбачення вчителем можливих труднощів та шляхи їх подолання.
8. Шляхи активізації розумової діяльності учнів на уроці.
9. Наявність зв'язку між матеріалом, що вивчається, та вивченим.
10. Самостійна робота учнів на уроці.
11. Методи закріплення нових знань на уроці. Використання матеріалу, що вивчався, в різних ситуаціях.
12. Облік знань, умінь та навичок, що формуються на уроці. Якість отриманих знань учнів. Помилки, що були допущені учнями та способи їх виправлення. Культура мовлення учнів.
13. Завдання додому. Інструктаж вчителя про раціоналізацію прийомів розумової діяльності учнів вдома.
14. Досягнення мети уроку.
15. Раціональність використання часу на уроці.
16. Освітня та виховна цінність уроку.
17. Якими прийомами роботи практикант забезпечив дисципліну, увагу, контакт з класом, інтерес учнів до уроку? Яким було відношення учнів до уроку в цілому та їх поведінка на окремих етапах?
18. Які педагогічні якості практиканта проявилися на уроці?
19. Практикант на уроці. Культура мовлення. Поза та манери під час викладання. Голос, міміка, дикція, ритм викладення. Наявність педагогічного. Такту та авторитет. Зовнішній вигляд практиканта.
20. Загальна оцінка уроку. Поради практиканту.

Критерії оцінки уроків студента.

При оцінці уроків слід враховувати якість підготовки студента до уроку, зміст, проведення та результат уроку.

Оцінку «відмінно» ставлять за бездоганно проведений урок, коли студент при підготовці до уроку: виявив вміння самостійно та творчо готуватися до уроку при наявності напрямних порад; вірно підібрав дидактичний матеріал; склав план-конспект уроку відповідно до вимог та своєчасно надав його для підпису вчителю; повністю підготував обладнання уроку (підібрав дидактичний матеріал, перевірів роботу експериментальних установок).

Зміст та методика проведення уроку: повністю досягнуто навчальної мети уроку, виконано план уроку, розкрито тему уроку, матеріал викладено на високому науково-методичному рівні; при викладенні матеріалу не було допущено жодної помилки або неточності; правильно вибрані та вміло використані методи вивчення нового матеріалу та методи перевірки знань; матеріал уроку був розташований в педагогічне обґрунтованій послідовності, що дозволило полегшити його розуміння учнями та забезпечити міцне засвоєння; правильно було підібрано та проведено на високому педагогічному рівні

фізичний експеримент, проведено всебічний аналіз результату експерименту та зроблено з нього висновки; забезпечено усвідомлене сприйняття класом матеріалу; весь клас працював активно; поєднувалися різні форми роботи; розвивалися навички самостійної роботи учнів на уроці; правильно було використано час уроку, практикант добився засвоєння всіма учнями матеріалу безпосередньо на уроці, використавши ефективні форми закріплення знань; помічались та виправлялись своєчасно помилки у відповідях учнів, знання їх оцінювалися об'єктивно, оцінки коментувалися; практикант добре вивчив клас, правильно реагував на поведінку учнів; керуючи їх увагою, зумів забезпечити зразкову дисципліну класу; забезпечено високу культуру записів на дошці; урок було проведено літературною мовою; самоаналіз уроку повний, критичний та правильний.

Оцінку *«добре»* ставлять за уроки, що задовольняють всім вимогам, які було вказано для оцінки *«відмінно»*, але з наявністю незначних недоліків.

При підготовці до уроку: студент підібрав матеріал до уроку та склав план-конспект його за допомогою консультацій вчителя та методиста; підготував фізичний експеримент, але недостатньо перевірів роботу експериментальних установок, що не вплинуло на якість уроку.

Зміст та методика проведення уроку: повне досягнення мети, виконання задач та плану уроку з незначними недоліками; проведений урок за своїм змістом методично та науково витриманий, але не завжди узгоджено вирішувалися освітні та виховні задачі уроку; студент використовував ефективні методи та методичні прийоми, але недостатньо творчо, або на уроці мали місце методичні прорахунки, які не порушили нормальної роботи; допущені незначні неточності в техніці демонстраційного експерименту; окремі неточності в відповідях, в мовленні учнів виправлялись несвоєчасно; на уроці "була гарна дисципліна, учні добре працювали, але їх активність була нерівномірною або на окремих ділянках уроку незначною; оцінки мотивувалися поверхнево, записи на дошці розкидані; практикант знає клас, володіє ним, дає правильний, хоча і недостатньо розгорнутий аналіз свого уроку.

Оцінку *«задовільно»* ставлять, якщо при підготовці до уроку: студент не зміг виявити самостійності в правильному підборі теоретичного, дидактичного та експериментального матеріалу уроку; підготовка до уроку проходила зі значною допомогою вчителя чи методиста; конспект надано несвоєчасно та виконано неякісно.

Зміст та методика проведення уроку: освітні та виховні задачі в основному виконано, тему уроку розкрито; урок в основному методично та науково витримано, але студент допускав в поясненні неточності або не помічав помилок в відповідях учнів; на уроці студент не зміг організувати активної розумової діяльності учнів; погано знає учнів класу; наочність на уроці використовувалася в основному правильно, але мали місце окремі неточності (неправильне розташування приладів на демонстраційному столі, недостатні пояснення до дослідів, дослідів проводив невпевнено, недбало); під час проведення уроку студент допускав методичні помилки і це негативно вплинуло на знання учнів; на уроці мали місце

порушення учнями дисципліни, а практикант не завжди вірно та своєчасно реагував на це; урок аналізує не повно, багатьох недоліків не помітив.

Оцінку «незадовільно» ставлять, якщо при задовільній підготовці до уроку студент: не виконав освітніх та виховних задач уроку, план уроку виконано не повністю; провів урок на низькому методичному та науковому рівні, допускав грубі помилки, внаслідок чого учні не засвоїли навчального матеріалу; мовлення студента нечітке, з наявністю недоліків по формі та змісту; не помічалися помилки у відповідях учнів; дисципліна учнів на уроці була поганою, а студент виявився безпорадним в її налагодженні.

Схема аналізу уроку

Математична оцінка ефективності учбових занять заснована на рейтингу (методі компетентних суддів). За кожен розділ ставляться бали від 0 до 4. Підраховується сума всіх балів. Визначені наступні критерії оцінок: якщо при оцінці одержано 85 і вище балів – то проведене заняття оцінюється на «відмінно», 65 – 84 – на «добре», 45 – 64 – на «задовільно».

№	Що оцінюється	Бали
1. Оцінка основних особистих якостей вчителя на уроці		
1. 1	Знання предмету і загальна ерудиція вчителя в цілому	
1. 2	Рівень педагогічної і методичної підготовки	
1. 3	Культура мови, темп, дикція, інтенсивність, образність, емоційність, загальна і специфічна письменність	
1. 4	Ступінь тактовності і демократичності взаємостосунків з учнями	
1. 5	Зовнішній вигляд вчителя, міміка, жести, культура поведінки	
2. Оцінка основних характеристик роботи учнів на уроці		
2. 1	Ступінь пізнавальної активності, творчості і самостійності	
2. 2	Рівень загально-навчальних і спеціальних умінь і навиків	
2. 3	Наявність і ефективність колективних (групових) форм роботи	
2. 4	Ступінь дисциплінованості, організованості і зацікавленості	
3. Оцінка змісту діяльності вчителя і учнів		
3. 1	Науковість, доступність і посиленість матеріалу, що вивчається (формованих умінь і навиків)	
3. 2	Актуальність і зв'язок з життям (теорії з практикою)	
3. 3	Ступінь новизни, проблеми і привабливості учбового матеріалу одержуваного учнями	
3. 4	Оптимальність об'єму запропонованого для засвоєння матеріалу	
4. Оцінка ефективності способів діяльності вчителя і учнів		
4. 1	Рациональність і ефективність використання часу уроку, оптимальність його темпу, а також чергування і зміни видів діяльності	
4. 2	Ступінь доцільності і ефективності використання наочності	

4. 3	Ступінь раціональності і ефективності використовуваних методів і організаційних форм роботи	
4. 4	Рівень зворотного зв'язку зі всіма учнями в ході уроку	
4. 5	Ефективність контролю за роботою учнів і рівень вимог, на якому проводилася оцінка знань, умінь і навиків	
4. 6	Ступінь естетичної дії уроку на учнів	
4. 7	Ступінь дотримання правил охорони праці і техніки безпеки вчителем і учнями	
5. Оцінка мети і результатів проведеного уроку		
5. 1	Ступінь конкретності, чіткості і лаконічності формулювання мети уроку	
5. 2	Реальність, доцільність, складність і досяжність мети одночасно	
5. 3	Ступінь повчальної дії уроку на учнів (чому і в якому ступені навчалися)	
5. 4	Ступінь виховної дії (що сприяло їх вихованню і в якому ступені)	
5. 5	Ступінь дії уроку на розвиток учнів (що сприяло їх розвитку і в якому ступені)	

Оцінка: _____

Методист/Вчитель фізики

/підпис/

_____ (П.І.Б.)

Схема аналізу уроку

Тема уроку.

Мета уроку і його задачі.

Місце уроку в загальній системі уроків по розділу.

Тип уроку.

1. Аналіз структури і організації уроку:

- Відповідність структури уроку його цілям.
- Логічна послідовність і взаємозв'язок етапів уроку.
- Раціональність вибору форм навчання (індивідуальна, групова, фронтальна).
- Раціональність устаткування уроку.
- Раціональність праці вчителя та учнів.

2. Аналіз змісту уроку:

- Відповідність вимог уроку вимогам програми.
- Науковість, логічність, доступність викладу матеріалу.
- Виділення головного по темі, створення проблемної ситуації.
- Шляхи формування власного мислення.

3. Аналіз методики проведення уроку (діяльність вчителя):

- Вибір методів, прийомів та засобів навчання.
- Різноманітність прийомів і методів, вживаних на уроці, що забезпечують формування нових понять, якісне освоєння нового матеріалу.
- Самостійна робота учнів.

4. Аналіз роботи та поведінки учнів:

- Увага, активність класу.
- Працездатність на різних етапах уроку.
- Якість знань, умінь.
- Інтерес до теми, предмету.

Зразок підпису зошита з планами-конспектами уроків.

Плани-конспекти
 уроків з фізики у _____ класі _____ профілю
 _____, проведеного

 (навчальний заклад)
 студентом _____ курсу фізико-математичного факультету
 Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

 (П.І.Б. студента)

Схема оформлення плану-конспекту уроку за інтегративною моделлю навчального процесу

Тема уроку:

Мета:

Обладнання:

(подається перелік приладів та матеріалів, необхідних для проведення демонстрацій)

Учні повинні знати:

(подається перелік структурних елементів, що вводиться на уроці)

Учні повинні вміти:

(подаються схеми часткових умінь та алгоритмічні приписи)

Хід уроку:

I. Висування навчальної проблеми.

(докладно описується процес висунення навчальної задачі, із зазначенням питань, що задаються учням для перевірки вивченого)

II. Прогнозування наступної діяльності.

(описується спосіб визначення системи завдань, виконання яких дозволить розв'язати навчальну проблему)

III. Виконання плану.

(перелік пізнавальних завдань, необхідних для послідовного введення істотних ознак компоненту змісту навчального предмета, із зазначенням демонстрацій, схем дослідних установок, істотних ознак)

IV. Узагальнення і систематизація вивченого.

(подається перелік структурних елементів у тому вигляді, який він матиме в робочих зошитах учнів)

V. Розв'язування навчальної проблеми.

(детально записується розв'язок навчальної проблеми)

VI. Робота з результатом.

(подаються умови задач з відповідями; повністю записується домашнє завдання)

Конспект уроку подається з детальним розкриттям кожного пункту вказаного плану.

Примітка

Якщо урок проводився не за інтегративною моделлю навчального процесу, то план-конспект і конспект оформлюються за схемою тієї методики (із зазначенням її назви, після запису теми уроку), що була використана.

Схема звіту студента-практиканта про педагогічну практику

В звіті студент повинен проаналізувати та узагальнити проведену ним під час педагогічної практики навчальну, позакласну, виховну та методичну роботу, відмітити свої успіхи, недоліки та висловити пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності педагогічної підготовки студентів. При цьому в звіті слід відобразити такі питання:

1. Скільки відвідав уроків учителів фізики.
2. Скільки відвідав уроків з інших предметів в своєму класі. Вказати, з яких предметів. Відмітити результати відвідування.
3. Скільки відвідав уроків у студентів-практикантів.
4. Скільки раз приймав участь в обговоренні уроків учителів, студентів-практикантів.
5. Скільки уроків дав сам студент-практикант (заповнити таблицю):

Усього уроків	На "відмінно"	На "добре"	На "задовільно"	На "незадовільно"	Без оцінки

6. Участь у проведенні та перевірці контрольних робіт.
7. Проведення занять з відстаючими учнями. Результати цих занять.
8. Використання експериментальних методів викладання та технічних засобів навчання.
9. Які виготовив навчальні посібники до уроків, саморобні прилади.
10. Яку провів позакласну роботу (фізичні вечори, екскурсії, випуск стіннівок та інше).
11. Яку провів виховну роботу (виховні бесіди, класні збори та інше).
12. Скільки раз відвідав на дому невстигаючих або відсутніх на заняттях учнів. Результати відвідувань.
13. Участь в культпоходах та обговорення.
14. Яку виконав науково-дослідницьку роботу.
15. Участь у інших видах робіт.
16. Пропозиції та побажання навчальному закладу, де проходив практику. Звіт повинен бути підписаним студентом-практикантом з зазначенням дати здачі документації.

Примітка

Звіт разом з звітною документацією по педагогічній практиці надається відповідальному методисту в перший день навчання в університеті після закінчення педагогічної практики.

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЛИСТ

студента-практиканта

(П.І.Б. студента)

курсу ___ групи фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, що проходив практику у _____ класі _____ профілю

/Навчальний заклад/

з _____ по _____

Оцінки учителів

	П.І.Б.	Підсумкова оцінка	Підпис, дата
Учитель з фізики			
Учитель математики	з		
Учитель			
Класний керівник			

Підписи учителів завіряю

Директор _____
(П.І.Б. директора) (Підпис)

Оцінки методистів

	П.І.Б.	Оцінка за уроки		Підпис, дата
Методист з фізики		1-й		
		2-й		
		Підсумкова		
Методист з математики		1-й		
		2-й		
		Підсумкова		
Методист педагогіки	з			
Методист психології	з			

Підсумкова оцінка за педагогічну практику: _____

Схема характеристики студента-практиканта V курсу.**Характеристика**студента-практиканта _____
(П.І.Б. студента)V курсу _____ факультету
спеціальності _____,
який проходив практику в _____

(повна назва навчального закладу)

в _____ класі _____ профілю
в період з _____ по _____

1. Охарактеризувати навчальну роботу:

- кількість уроків і позакласних занять з предмета, відмітити теми найбільш успішних і якісних уроків та позакласних занять;
- ступінь педагогічної підготовленості, теоретичний рівень студента;
- володіння методикою викладання та уміння використовувати різну наочність;
- виготовлення наочності;
- загальний рівень розвитку, культура поведінки.

2. Охарактеризувати виховну роботу: перелічити всі виконані види виховної роботи в класі, вказати найбільш успішні; перелічити всі види виховної роботи, що проходили в навчальному закладі в період педагогічної практики, в яких студент приймав участь.

3. Вказати недоліки в підготовці студента до педагогічної та виховної роботи в навчальному закладі. Вказати напрямки подальшого самовдосконалення студента.

4. Висновки про якість проходження педагогічної практики студентом в навчальному закладі.

Директор

(П.І.Б.)

/підпис/

Вчитель фізики

(П.І.Б.)

/підпис/

Вчитель математики

(П.І.Б.)

/підпис/

Класний керівник

(П.І.Б.)

/підпис/

Примітка: підписи завіряються круглою печаткою навчального закладу.